2019. december 19., csütörtök

P9_TA(2019)0112

A közelmúltban zajló tüntetések elleni erőszakos fellépés Iránban

Az Európai Parlament 2019. december 19-i állásfoglalása a legutóbbi iráni tiltakozások erőszakos leveréséről (2019/2993(RSP))

(2021/C 255/13)

Az Európai Parlament,

— tekintettel az Iránról szóló korábbi állásfoglalásaira, többek között legutóbbi, Iránról, különösen a nőjogi jogvédők és a bebörtönzött uniós kettős állampolgárok helyzetéről szóló, 2019. szeptember 19-i állásfoglalására ([1]),

— tekintettel a Tanács Iránról szóló, 2019. február 4-i következtetéseire,

— tekintettel a Bizottság alelnökének/az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjének (alelnök/főképviselő), Josep Borrell Fontellesnek a legutóbbi iráni tiltakozásokról szóló, az EU nevében tett, 2019. december 8-i nyilatkozatára,

— tekintettel az Európai Külügyi Szolgálat (EKSZ) szóvivőjének az iráni fejleményekről szóló, 2019. november 21-i nyilatkozatára,

— tekintettel a Tanács 2018. április 12-i határozatára a korlátozó intézkedések további 12 hónappal történő meghosszabbításáról az Iránban elkövetett súlyos emberi jogi jogsértések nyomán,

— tekintettel az emberi jogok védelmezőiről szóló uniós iránymutatásokra,

— tekintettel a halálbüntetésről, illetve a kínzásról és más kegyetlen, embertelen vagy megalázó bánásmódokról vagy büntetésekről szóló uniós iránymutatásokra, valamint az online és offline véleménynyilvánítás szabadságáról szóló uniós emberi jogi iránymutatásokra,

— tekintettel a nukleáris megállapodást követően az EU Iránnal kapcsolatos stratégiájáról szóló, 2016. október 25-i állásfoglalására ([2]),

— tekintettel az ENSZ Közgyűlésének az Iráni Iszlám Köztársaságban az emberi jogok helyzetéről szóló, 2018. december 17-i 73/181 sz. határozatára,

— tekintettel az ENSZ különleges előadójának az Iráni Iszlám Köztársaságban az emberi jogok helyzetéről szóló, 2019. január 30-i jelentésére,

— tekintettel az 1948-ban elfogadott Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozatára;

— tekintettel a Polgári és Politikai Jogok Nemzetközi Egyezségokmányára (1966), amelynek Irán is részes fele,

— tekintettel eljárási szabályzata 132. cikkének (2) és (4) bekezdésére,

A. mivel az elmúlt 40 év legnagyobb zavargásai során Irán minden részéből, a társadalom valamennyi rétegét képviselve tízezrek éltek a gyülekezési szabadsághoz való alapvető jogukkal, és adtak hangot az üzemanyagárak legalább 50 %-os emelkedése miatti anyagi nehézségeiknek;

([1]) Elfogadott szövegek, P9_TA(2019)0019.
([2]) HL C 215., 2018.6.19., 86. o.

2019. december 19., csütörtök

B. mivel az önmérsékletet szorgalmazó, többszöri nemzetközi felhívások ellenére az iráni biztonsági erők aránytalan eszközöket és erőszakot alkalmaztak a tüntetők ellen; mivel a civil társadalom beszámolói szerint az iráni biztonsági erők az emberek lelövésének szándékával tüzet nyitottak a fegyvertelen tüntetőkre, akik nem jelentettek semmilyen közvetlen kockázatot;

C. mivel az Amnesty International szerint a tiltakozások során legalább 304 embert – köztük gyermekeket – öltek meg, jóval többet sebesítettek meg, és mivel több ezer tiltakozót, valamint újságírókat, emberijog-védőket és diákokat tartóztattak le; mivel az iráni hatóságok nem hozták hivatalosan nyilvánosságra a halálos áldozatok számát, és megtagadták az áldozatok holttestének átadását az érintett családoknak;

D. mivel 2019. november 16-án az iráni hatóságok öt napra szinte teljes mértékben leállították az internetes kommunikációt, ezzel kiiktatva az emberek szinte minden online kommunikációs eszközét Iránon belül, és megakadályozva a brutális fellépéssel kapcsolatos információk áramlását; mivel az internetes kommunikáció leállítása sérti az információhoz való hozzáférést mint alapvető jogot, és a véleménynyilvánítás szabadságának aránytalan korlátozásának minősül, amely a hatóságok állandó gyakorlatává vált;

E. mivel a nukleáris megállapodást követően az EU Iránnal kapcsolatos stratégiájáról szóló 2016. október 25-i állásfoglalás ([3]) hangsúlyozza annak fontosságát, hogy az EU és Irán közötti kapcsolatok keretében tiszteletben kell tartani az emberi jogokra vonatkozó – többek között az emberi jogok védelmezőivel kapcsolatos – uniós iránymutatásokat;

F. mivel az emberijog-védők, újságírók, ügyvédek és online aktivisták továbbra is zaklatásnak, önkényes letartóztatásnak, fogva tartásnak és büntetőeljárás alá vonásnak vannak kitéve munkájuk miatt; mivel az iráni hírszerzési minisztérium és más erők durván elfojtják a civil társadalmat; mivel a reformpárti ellenzék – főként a Részvételi Front Pártjához tartozó –77 tagja nyílt nyilatkozatot adott ki, amelyben elítélte a tiltakozások elfojtása során alkalmazott túlzott erőszakot; mivel néhányukat az iráni igazságszolgáltatás elé állították „az Iszlám Köztársaság elleni propaganda terjesztése" miatt, kettejüket pedig, nevezetesen Mohammad Kianús Radot és Mehdi Mahmudiant letartóztatták;

G. mivel az iráni bíróságok rendszeresen nem biztosítanak tisztességes tárgyalást és megtagadják a jogi tanácsadáshoz való hozzáférést és a konzulátusok, az ENSZ és humanitárius szervezetek képviselői általi látogatásokat, valamint megengedik a kínzással kicsikart vallomások bizonyítékként való felhasználását; mivel nem léteznek független mechanizmusok az igazságszolgáltatáson belüli elszámoltathatóság biztosítására, és továbbra is komoly aggodalomra ad okot a bírák, különösen a forradalmi bíróságok elnöki tisztségét betöltő bírák átpolitizáltsága;

H. mivel számos EU–iráni kettős állampolgárt tartanak fogva emberi jogi aktivizmusuk vagy tudományos munkájuk miatt; mivel 2019 júniusa óta két francia kutatót tartanak börtönben Iránban, nevezetesen Fariba Adelkhah asszonyt és – amint azt a közelmúltban megerősítették – Roland Marchal urat;

1. részvétét fejezi ki az áldozatok családjainak; gyors felépülést kíván a sérülteknek;

2. sajnálatának ad hangot amiatt, hogy Irán széles körű és aránytalan erőszakot alkalmaz békés tüntetőkkel szemben, akik csupán a véleménynyilvánítás, az egyesülés és a békés gyülekezés szabadságát gyakorolták; hangsúlyozza, hogy az ilyen fellépések elfogadhatatlanok, nyomatékosan felszólítja az iráni hatóságokat, hogy hozzák nyilvánosságra a halálos áldozatok és a fogvatartottak teljes számát, folytassanak azonnali, pártatlan, független és átlátható vizsgálatot az állítólagos túlzott erőszak ügyében, beleértve a tüntetők biztonsági erők általi közvetlen megcélzását, és vonják felelősségre az erőszak valamennyi elkövetőjét;

3. követeli, hogy az Iránban a véleménynyilvánítás és a gyülekezés szabadságához való jogának gyakorlása miatt jelenleg letartóztatott valamennyi tüntetőt, emberijog-védőt és újságírót feltétel nélkül engedjék szabadon; követeli továbbá, hogy a hatóságok valamennyi családot tájékoztassák fogva tartott hozzátartozóik hollétéről, és kéri, hogy ügyvédek és nemzetközi megfigyelők akadálytalanul látogathassák a tiltakozások során letartóztatott valamennyi személyt, valamint hogy a fogvatartottak kilétéről tájékoztassák a nemzetközi közösséget; megismétli a Parlament korábbi felhívásait, amelyekben Nazanin Zaghari-Ratcliffe és az összes többi, törvénytelenül fogva tartott személy szabadon bocsátását kérte;

([3]) HL C 215., 2018.6.19., 86. o.

4. határozottan elítéli Irán azon döntését, amelynek értelmében letiltotta a globális hálózatokhoz való internet-hozzáférést, amivel akadályozta a kommunikációt és a szabad információáramlást az iráni polgárok körében; hangsúlyozza, hogy az efféle fellépések egyértelműen sértik a szólásszabadságot; nyomatékosan felszólítja az iráni hatóságokat, hogy vessenek véget az online kommunikáció és szolgáltatások mindennemű blokkolásának;

5. hangsúlyozza, hogy mindenkor tiszteletben kell tartani az alapvető jogokat, köztük a véleménynyilvánítás és a gyülekezés szabadságát, és kéri az iráni hatóságokat, hogy tegyenek eleget nemzetközi kötelezettségeiknek, többek között a Polgári és Politikai Jogok Nemzetközi Egyezségokmányának;

6. felhívja az ENSZ-et, különösen annak Emberi Jogi Tanácsát, hogy haladéktalanul indítson átfogó vizsgálatot az elmúlt hetek történéseivel kapcsolatban az ENSZ iráni emberi jogi helyzettel foglalkozó különleges előadójának vezetésével, hogy fényt derítsen az országban a tiltakozások kezdete óta elkövetett súlyos emberi jogi jogsértésekre vonatkozó állításokra, és felszólítja Iránt, hogy biztosítson a vizsgálatot lefolytatók számára teljes körű, korlátlan belépést az országba;

7. emlékeztet 2019. szeptember 19-i állásfoglalására; mélységesen sajnálja, hogy nem történt előrelépés az Iránban fogva tartott EU–iráni kettős állampolgárok ügyében; sürgeti az iráni hatóságokat, hogy haladéktalanul bocsássák szabadon Roland Marchalt és Fariba Adelkhaht, valamint az összes emberi jogi jogvédőt, akiket bebörtönöztek és elítéltek pusztán a véleménynyilvánítás szabadságához, az egyesülés szabadságához és a békés gyülekezéshez való joguk gyakorlása miatt;

8. felkéri az Uniót és az alelnököt/főképviselőt, hogy a két- és többoldalú fórumokon, különösen az EU–Irán magas szintű politikai párbeszéd keretében továbbra is vessék fel az iráni hatóságokkal az emberi jogi aggályokat;

9. ismételten teljes körű támogatásáról biztosítja a Szaharov-díjjal kitüntetett Naszrín Szotúdehet és Dzsaafar Panáhit; sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy Naszrín Szotúdeh még mindig börtönben van, ahol 33 év szabadságvesztésben és 148 korbácsütésben megállapított büntetését tölti, és ragaszkodik azonnali és feltétel nélküli szabadon bocsátásához; felszólítja az iráni hatóságokat, hogy szüntessék meg a Dzsaafar Panáhival szemben 2010 óta fennálló utazási tilalmat;

10. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak, a Bizottságnak, az Európai Külügyi Szolgálatnak, a Bizottság alelnökének/az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjének, a tagállamok parlamentjeinek és kormányainak, az Iráni Iszlám Köztársaság legfőbb vezetőjének, az Iráni Iszlám Köztársaság elnökének és az iráni Madzslisz tagjainak.